
Karakterer

FORSIDEBILDET

Odd Kinck Eide, studentbilde, sannsynligvis fra 1913 da han tok artium. Foto Jacobsen, Bergen

Forsidebildet viser et vitnemål fra Det medisinske fakultet ved Det Kongelige Frederiks Universitet. Det høytidelige dokument fra 1920 forteller at innehaveren har avlagt sin medisinske embetseksamen. Kandidaten, Odd Kinck Eide, har som vi ser fått laudabilis. Han har oppnådd et godt resultat. Dette testimonium tåler å vises frem!

Hvorvidt man skal ha karakterer eller ikke, en dokumentert gradering av sin innsats og sine resultater, er et gammelt diskusjonsemne når temaet er skoler eller studier – medisinstudiet intet unntak. I Oslo tok man en beslutning ved innføringen av studieplanen Oslo96 i 1996 – stått/ikke-bestått skulle heretter erstatte karakterene på eksamenspapiret, og slik er det blitt.

Argumentene for og imot karakterer er mange og skal ikke gjentas her. La oss bare se på noen: Et av argumentene mot har vært at eksamenskarakterer med få unntak aldri har betydd noe særlig for kandidaters videre medisinske karriere i Norge. Det er annet som teller. Et av argumentene for karakterer har vært det stikk motsatte, nemlig at man gjør kandidat, fag og samfunn en bjørnetjeneste ved ikke å la universitetsutdanningen munne ut i en konklusjon som viser hvor kandidaten står i relasjon til andre – og i forhold til egne og andres forventninger.

Eksamen er en kunstig situasjon der den som er stresset og har en dårlig dag kommer svakt ut, heter det. På den annen side: Med mange eksamener spredt over mange år gir kanskje karakterene et ganske godt bilde av hvordan kandidaten reagerer på kunstige situasjoner, på stress og dårlige dager, på slikt som livet har mye av.

Vi tar ikke noe standpunkt i karakterdebatten i denne spalte. Diskusjonen kommer til å gå videre.

Men det står også på vitnemålet på forsidebildet at kandidaten har fått 175,6. Dette sier ikke oss som lever i dag noe særlig. Tallet hadde heller neppe noen betydning for kandidaten som hadde kassert inn sin laud. Det kunne bare ergre dem som hadde fått et litt lavere tall, og få dem som lå en anelse høyere, til å sette nesen litt i været. Slike figngraderte skalaer er uten betydning dersom de ikke brukes til noe. Like lite nytte har vi av den senere vektallbaserte utregning som f.eks. kunne fortelle at en kandidat oppnådde 9,97, mens kameraten fikk 9,95. Det er noe som skurrer med hva man målte, metoden man målte med og det er en bruk av desimaler som illuderer en langt større nøyaktighet enn det er dekning for i virkeligheten.

Som så ofte i diskusjoner er det grunn til å høre på begge parter. Særlig hvis diskusjonene er langvarige, kan det hende at det er solide argumenter på begge sider. Karakterforkjempere og karaktermotstandere fortjener å høres. Det kan imidlertid hende at man burde viet en tredje mulighet større oppmerksomhet – og drøftet et karaktersystem som var litt mer nyansert enn det grove og kategoriske ”stått/ikke-bestått”.

Hvordan gikk det så med kandidaten Odd Kinck Eide? Fikk han glede av sin laudabilis? Dessverre ikke så lenge. Han delte en skjebne med mange av sine samtidige – han fikk tuberkulose. Eide var født i Bergen i 1894. Han tok altså embetseksamen i Kristiania i juni 1920, 26 år gammel, og ble så i 1921 kandidat ved Rikshospitalet. Deretter var det noen vikariater, før han ble assistentlege ved Gaustad asyl 1922 – 23. Men i 1924 døde han i København av lungetuberkulose.

Odd Kinck Eide etterlot seg en del materiale fra sin studietid. Eksamensvitnemålet var blant disse papirene og er velvilligst stilt til disposisjon av hans datter Nina Spørck, Oslo.

ØivindLarsen

Publisert: 20. august 2002. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 11. juli 2026.